

Sygn. akt II Ca 72/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 lutego 2015 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. Wydział II Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący	SSO Jarosław Gołębiowski (spr.)
Sędziowie	SSO Stanisław Łęgosz SSO Dariusz Mizera
Protokolant	st. sekr. sąd. Dorota Roniek

po rozpoznaniu w dniu 12 lutego 2015 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie sprawy z powództwa T. K.

przeciwko Skarbowi Państwa-Aresztowi Śledczemu

w P.

o zadośćuczynienie za doznaną krzywdę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb.

z dnia 26 września 2014 roku, sygn. akt I C 416/13

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Piotrkowie Trybunalskim, pozostawiając temu sądowi rozstrzygnięcie o kosztach procesu za instancję odwoławczą.

Sygn. akt II Ca 72/15

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 26 września 2014 r. Sąd Rejonowy w Piotrkowie Tryb. po rozpoznaniu sprawy z powództwa T. K. przeciwko Skarbu Państwa - Areszt Śledczy w P. o zadośćuczynienie za doznaną krzywdę (art.448 kc), zasądzenie odpowiedniej sumy na cel społeczny oddalił powództwo; ustalił, iż nieuiszczoną opłatę od pozwu ponosi Skarb Państwa - Sąd Rejonowy w Piotrkowie Tryb., zasądził od powoda T. K. na rzecz pozwanego Skarbu Państwa - Aresztu Śledczego w P. kwotę 1.200,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Podstawę powyższego rozstrzygnięcia stanowiły przytoczone poniżej ustalenia i zarazem rozważania Sądu Rejonowego

T. K. przebywał w Areszcie Śledczym w P., gdzie odbywał karę pozbawienia wolności. Do Aresztu Śledczego w P. został

dowieziony 20 czerwca 2012 roku. W trakcie przyjęcia lekarz ambulatorium zweryfikował dotychczasowe zalecenia lekarskie i wdrożył leczenie farmakologiczne na okres 28 dni. W ramach kary powód korzystał z zajęć k-o w świetlicy oddziału i spacerów.

Jeszcze przed rozpoczęciem odbywania kary powód w 2006 roku w Anglii uległ wypadkowi samochodowemu, gdzie doznał m.in. obrażeń głowy co w rezultacie powoduje u niego napady padaczki, nadto brał leki przeciwbólowe.

W dniu 23 czerwca 2012 roku powód odbył rozmowę psychologiczną z psychologiem działu penitencjarnego. Rozmowa miała pozytywny oddźwięk, psycholog nie stwierdził zastrzeżeń co do kondycji osadzonego . nie wykazywał on zaburzeń dezadaptacyjnych, depresyjnych czy też psychotycznych. W trakcie dalszych rutynowych kontroli psycholog stwierdzał, iż kondycja psychofizyczna powoda nie budzi zastrzeżeń. Podczas rozmowy w dniu 2 października 2012 roku powód z psychologiem prowadził rozmowy dotyczące służby zdrowia, gdzie stwierdził, iż jego stan zdrowia się poprawił i otrzymuje potrzebne mu leki.

Przez okres 3 miesięcy w okresie marzec- maj 2013r wraz z powodem w jednej celi karę pozbawienia wolności w Areszcie Śledczym w P.na (...) Oddziale w celi nr (...) odbywał B. W. oraz S. Ś.. Obecnie B. W. wystąpił z powództwem przeciwko Aresztowi Śledczemu także o niedostarczanie leków w czasie odbywania kary.

Każdego dnia do osadzonych przychodziła pielęgniarka. Powód narzekał na bóle kręgosłupa.

Powód w Ambulatorium Aresztu Śledczego w P.w trakcie odbywania kary pozbawienia wolności leczył się na nadciśnienie tętnicze oraz przewlekły zespół bólowy po złamaniu kręgosłupa i padaczkę pourazową. Miał zalecone leki i otrzymywał je bezwzględnie. W czasie wizyt T. K. nie skarżył się na to, iż nie otrzymał lub że brakuje mu leków. Czasami zamiast leku o nazwie T.) otrzymywał lek o nazwie P. lub P.. Zawierają one tę samą substancję czynną co T.. z tym, że P. como miał jeszcze przeciwbólowy paracetamol. Takie leki były wtedy na wyposażeniu Ambulatorium, a reguła jest, iż Areszt Śledczy otrzymuje najtańszy generyk danego leku ale nie oznacza to, że są to zamienniki. Leki te są tożsame, są zgodne co do substancji leczniczej jak i dawki. Są jeszcze leki niesterydowe przeciwzapalne stosowane w schorzeniach jakie ma powód.

Zdarzały się sytuacje, że powód pokazywał się w Ambulatorium lub zgłaszał jedynie o przedłużeniu leków które zażywał bez wizyty. Nie ma możliwości by pacjent z bólem przez okres tygodnia nie otrzymywał leku. Nie było sytuacji, by nie było leków przeciwbólowych w jednostce. Leki rozdawane są w systemie tygodniowym, w kopertach.

Powód po otrzymaniu w dniu 20 czerwca 2012 roku leków na okres 28 dni, nie zgłosił się do ambulatorium osobiście , jednak 10 sierpnia 2012 roku miał przedłużone leki , gdyż wymaga on stałego leczenia. W dniu 2 stycznia 2013 roku również nie zgłosił się do lekarza ale ponownie miał przedłużone leczenie farmakologiczne na okres 49 dni, co miało, miejsce także 20 lutego 2013 roku, gdzie przedłużono leczenie na 56 dni.

W dniu 22 lutego 2013 roku T. K. zgłosił się osobiście do lekarza z powodu bólu grzbietu, gdzie otrzymał zlecone leki.

W dniu 13 grudnia 2012 roku T. K. zgłosił się do lekarza z prośbą opisania obrażeń ciała w postaci siniaków na skórze kończyn dolnych, które nie naruszały czynności narządów ciała na okres powyżej siedmiu dni. W wyniku rozpytania współosadzonych jak i samego powoda siniaki na jego nogach powstały w wyniku wspólnych ćwiczeń fizycznych T. K. z współosadzonymi.

Sąd Rejonowy zważył , iż

W niniejszej sprawie powód wystąpił z żądaniem zapłaty od pozwanego Skarbu Państwa- reprezentowanego przez Areszt Śledczy w P. kwoty 5.000 złotych zadośćuczynienia oraz 5.000 złotych na cel społeczny , przy czym dokonał zmiany żądania wnosząc o zasądzenie od pozwanego kwoty 10 000,00 zł na rzecz Hospicjum (...) w L. .

Podstawę swojego roszczenia odszkodowawczego wiązał z pozbawieniem go leków co skutkowało narażeniem go na ból i cierpienie.

Bezspornym w niniejszej sprawie jest fakt, iż powód ma nadciśnienie tętnicze oraz przewlekły zespół bólowy po złamaniu kręgosłupa i padaczkę pourazową w związku z przebyłym wypadkiem samochodowym. Okoliczności tej nie zaprzecza strona pozwana w tym lekarz ambulatorium Aresztu Śledczego. Jak wynika z materiału dowodowego powód do Aresztu Śledczego wP. został dowieziony 20 czerwca 2012 roku. W trakcie przyjęcia lekarz ambulatorium zweryfikował dotychczasowe zalecenia lekarskie i wdrożył leczenie farmakologiczne w związku z powyższymi dolegliwościami.

Powód wskazał, iż w określonych przez siebie dniach nie otrzymywał leków takich jak P., F., leków o nazwie D., A. czy A.. Wskazał, iż nie dostawał wtedy zamienników bo „nie zgadzało się ilościowo, leków było o połowę mniej”. Wskazał, iż przerwy w podawaniu leków powodowało ból i cierpienie, w konsekwencji schudł 30 kg

Zgodnie z treścią art. 417 kc za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej ponosi odpowiedzialność Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego lub inna osoba prawna wykonująca tę władzę z mocy prawa.

Pozwany w niniejszym postępowaniu nie udowodnił okoliczności na podstawie których miało dojść do zaniedbań ze strony Aresztu Śledczego w P.ani co do faktu, że proces leczenia był nieprawidłowy.

Jak wynika bowiem z akt sprawy w tym przede wszystkim zeznań lekarza z ambulatorium A. S. oraz teczki osobopoznawczej powód miał zalecane leki i otrzymywał je bezwzględnie. W czasie wizyt T. K. nie skarżył się na to, iż nie otrzymał lub że brakuje mu leków. Procedura w Areszcie jest taka, iż otrzymuje on najtańszy generyk danego leku ale nie oznacza to, że są to zamienniki. Leki te są tożsame, są zgodne co do substancji leczniczej jak i dawki. Faktem jest, iż zdarzało się, że czasami zamiast leku o nazwie T. powód otrzymywał lek o nazwie P. lub P. como, zawierający tę samą substancję czynną co T.. Zaznaczyć należy, iż powód zeznał „nie dostawał w tym czasie zamienników, bo to nie zgadzało się ilościowo, tych leków było o połowę mniej”.

Powód nie ma wykształcenia medycznego a sam fakt opierania swoich przypuszczeń na ilości leków nie jest podstawą do kwestionowania zastosowanych medykamentów. Nadto jak wynika z teczki osobopoznawczej powoda, gdzie znajdują się m.in. treści rozmów psychologicznych, podczas rozmowy w dniu 2 października 2012 roku (a więc w okresie kiedy rzekomo nie otrzymywał leków) prowadzona była rozmowa dotycząca m.in. służby zdrowia, gdzie powód stwierdził, iż jego stan zdrowia się poprawił i otrzymuje potrzebne mu leki.

W niniejszej sprawie powód wskazał, iż w trakcie pobytu w pozwanej jednostce zostały naruszone jego dobra osobiste jakim jest zdrowie. Przesłanką odpowiedzialności za naruszenie cudzego dobra osobistego jest bezprawność działania, przez którą rozumie się działanie (zaniechanie) sprzeczne z porządkiem prawnym i zasadami współżycia społecznego. Przepis art. 24 kc przewiduje domniemanie bezprawności działania naruszającego dobra osobiste, co powoduje, że na nim spoczywa ciężar wykazania, iż jego działanie było zgodne z prawem. W niniejszej sprawie powód nie przedstawił żadnych okoliczności potwierdzających taki stan rzeczy. Jego subiektywne odczucia co do zalecanego leczenia są niewystarczające, a tym samym brak jest podstaw by uznać iż doszło do jakiegokolwiek krzywdy ze strony pozwanego w stosunku do powoda. Nadto argumenty przedstawione przez powoda w zakresie pozostawiania bez środków farmakologicznych stanowią jedynie polemikę z zebrany w sprawie materiałem dowodowym.

Sąd nie dal wiary zeznaniom świadków B. W. i S. Ś. w zakresie jakim zeznali, iż powód nie otrzymywał wszystkich leków, choć nawet nie wiedzieli na jakie schorzenia cierpi powód i jakie są wymagane leki. Wskazywali, iż powód z uwagi na ból kręgosłupa nie wychodził na spacer, nie ćwiczył, choć analiza zebranego materiału dowodowego wskazuje, iż w grudniu 2012 roku powód sam zgłaszał się do działu ochrony z zsinieniami na dolnych kończynach a w wyniku sprawdzenia okoliczności ich powstania okazało się, iż są one spowodowane wspólnymi ćwiczeniami powoda

ze współosadzonymi. Wskazuje to na okoliczność, iż stan zdrowia powoda pozwalał mu na wykonywanie ćwiczeń pomimo, iż w tym okresie rzekomo nie otrzymywał leków i cierpiał z bólu.

Powód nie udowodnił, aby w pozwanym Areszcie Śledczym doszło do zawinionego niedopełnienia obowiązków powierzonych funkcjonariuszom państwowym. Powód nie wykazał również zaistnienia przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa, nie uzasadnił także wysokości zgłoszonego roszczenia.

Zgodnie z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Zatem z procesowego punktu widzenia ciężar dowodu spoczywa na powodzie. Wynik merytoryczny przedmiotowej sprawy spowodowany jest nieudowodnieniem przez powoda faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy. Twierdzenie istotne dla rozstrzygnięcia sprawy nie zostało udowodnione, zatem o merytorycznym rozstrzygnięciu sprawy zdecydował rozkład ciężaru dowodu. Mając powyższe na uwadze Sąd oddalił powództwo jako nieudowodnione.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 kpc zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy.

Sąd zasądził od powoda kwotę 1.200,00 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu na co składa się wynagrodzenie radcy prawnego w kwocie 1.200,00 złotych (§ 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu; Dz. U. z 2002 r., nr 163, poz. 1349 z późn.zm), nadto ustalił, iż nieuiszczona opłatę od pozwu od której powód był zwolniony poniesie Skarb Państwa- Sąd Rejonowy w Piotrkowie Tryb. na podstawie art. 113.4 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia 28 lipca 2005r (Dz .U. 167, poz, 1398 ze zm.) .

Apelację od powyższego orzeczenia wniósł powód T. K. zaskarżając go w całości

Zarzucił wadliwe ustalenia dotyczące niedoboru leków w pozwanym Areszcie, co skutkowało błędnym przyjęciem, że w porę je otrzymywał .W konsekwencji podniósł, że zaskarżony wyrok został wydany z naruszeniem art. 448 kc w związku z art. 23 i 24 kc

Biorąc powyższe na uwagę wnosił o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi rejonowemu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja wniesiona przez powoda skutkuje uchyleniem zaskarżonego wyroku i przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania. Nie przesądzając o trafności rozstrzygnięcia zawartego w wydanym przez Sąd I instancji wyroku stwierdzić należy, iż zapadło ono przedwcześnie bez wszechstronnego postępowania dowodowego, co skutkowało nierozpoznaniem istoty sprawy.

Roszczenie jest oparte na treści art. 448 kc w związku z art. 23 i 24 kc.

W ramach postępowania opartego na w/w przepisach ciężar dowodzenia podlega pewnym modyfikacjom

Pokrzywdzony nie musi dowodzić bezprawności naruszenia dobra osobistego.

To adresat roszczeń musi dowieść bark bezprawności naruszeń. Na pokrzywdzonym spoczywa ciężar wykazania naruszenia dobra osobistego tj. pozbawianie go w warunkach więziennych leków, co doprowadziło do jego bólu i cierpienia (pr. np. wyrok SN z 28.02.2007 r., VCSK 431/06, OSNC 2008/1/13 oraz wyrok S.A. w Warszawie z 6.9.2013 r. I ACa 362/13, Lex 1403839).

Lektura akt wskazuje, że skazany był aktywny – składając liczne wnioski dowodowe Sąd Rejonowy potraktował je wybiórczo dopuszczając jedynie dowód z zeznań świadków – współwięźniów oraz lekarza prowadzącego.

Pozostałe dowody nie zostały przeprowadzone, brak jest również postanowienia, które by stwierdzało, że wnioski w pozostałym zakresie zostały oddalone.

Spowodowało to, że powód nie był na bieżąco informowany o przebiegu postępowania dowodowego.

Jego przesłuchanie w drodze pomocy sądowej było wielce ogólne i nie zawiera odpowiedzi dotyczących zagadnień podnoszonych w pozwie.

Sąd ponownie rozpoznając sprawę winien przeprowadzić obszerne i kompletne postępowanie dowodowe uwzględniając wnioski oferowane w tym zakresie przez obie strony postępowania.

Powyższe, w szczególności dotyczy wniosków dowodowych z pisma powoda (por..20). Z pisma tego wynika m.in., że jego adresat domagał się przeprowadzenia dowodu z zeznań stomatologa, psychologa, pielęgniarek oraz pracowników apteki .Należy również załączyć akta karne dotyczące postępowania przed prokuratorem (Ds.-463/13).

Przeprowadzenie tych dowodów pozwoli na zweryfikowanie tezy skazanego, że podczas pobytu w pozwanym areszcie we wskazanym przez niego okresie był pozbawiony leków przeciwbólowych, co według niego miało skutkować bólem i cierpieniem

Koniecznym jest również zażądanie pełnej dokumentacji lekarskiej obrazującej leczenie powoda w spornym okresie, a nadto z tych samych przyczyn - książeczki zdrowia powoda .

Powyższe dowody pozwolą ustalić, czy faktycznie miały miejsce w Areszcie przypadki niedoboru leków, oraz czy dotyczyło to również medykamentów zalecanych skazanemu.

W razie odpowiedzi twierdzącej Sąd ustali, czy fakt ów skutkował bólem i cierpieniem powoda oraz w jakim rozmiarze .

Dopiero tak poczynione ustalenia pozwolą na ocenę zgłoszonego w pozwie roszczenia

w płaszczyźnie art. 448 kc.

Naruszeniu dóbr osobistych nie musi obligatoryjnie skutkować zasądzeniem zadośćuczynienia

Postępowanie Sądu w tej mierze nie jest jednak dowolne i zawsze rozstrzygnięcie Sądu musi być poprzedzone wnikliwą oceną okoliczności danego przypadku (por. np. wyrok SA w W-wie z 16.04.2014 r. VI Ca1049/13 Lex Nr 1515315).

Z powyższego wynika, iż wskazane mankamenty dotyczące postępowania dowodowego doprowadziły do nierozpoznania istoty sprawy.

Z tych więc przyczyn i na podstawie art. 386 paragraf 4 kpc należało uchylić zaskarżony wyrok i sprawę przekazać do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach procesu za instancję odwoławczą.